

VOOR U GELEZEN...

11 AUGUSTUS 2013

TEN GELEIDE

Hierbij biedt het Genootschap Nederland-Aruba u de juli 2013-editie aan van Voor u gelezen... Met een bloemlezing van interessante berichten over actuele ontwikkelingen in en om Aruba. Er is nogal wat commotie geweest over de uitspraak van premier Rutte "Als u eruit wilt dan is dat mogelijk. Dan belt u even en dan regelen we dat". Het bezoek van Rutte met een handelsdelegatie aan Aruba leverde o.a. een MoU op tussen Aruba en MKB-Nederland. Aruba Investment Agency en MKB-Nederland zullen Aruba neerzetten als de *gateway* voor handel met Latijns-Amerika. De raffinaderij blijft in het nieuws, maar er is nog geen uitsluitel of Petrotrin tot overname zal overgaan. Voor meer nieuws over Aruba verwijzen wij u graag naar www.amigoe.com. En zie onze vernieuwde website www.genootschapnederlandaruba.nl. Wij wensen u veel leesplezier!

Koninkrijk- en EU-relaties

Amigoe 26-07-13: Nederland benadrukt strijd tegen discriminatie in Koninkrijk

ORANJESTAD/DEN HAAG — De Nederlandse regering benadrukt, mede namens Curaçao, Aruba en St Maarten, dat er sinds 2010 veel maatregelen zijn genomen in de strijd tegen discriminatie en racisme in alle vier de landen van het Koninkrijk. De aanbevelingen van het VN-comité tegen rassendiscriminatie zijn deels uitgevoerd, aldus de regering in een rapportage aan de Verenigde Naties (VN).

De VN maakte zich in 2010 onder meer zorgen over de inburgering van niet-westerse immigranten, discriminatie op de arbeidsmarkt en segregatie binnen het onderwijs. Een van de aanbevelingen van de VN was om eindelijk met het lang beloofde nationaal actieplan tegen racisme te komen om de toenemende polarisatie tegen te gaan. "De Nederlandse regering vindt het erg belangrijk dat alle burgers gelijke mogelijkheden hebben om zich te ontwikkelen en succesvol te zijn. (...) Nederland vindt discriminatie en racisme onacceptabel", aldus de Nederlandse regering in een reactie.

De rapportage betreft een opsomming van wetgeving in de periode april 2010 tot april 2012, anti-discriminatie maatregelen en een selectie van rechtszaken over discriminatie. Er wordt onder meer gesproken over de inwerkingtreding van een Nationaal Actie Plan tegen discriminatie in 2010, aangevuld met extra maatregelen als helpdesks, campagnes tegen discriminatie en hogere eisen in discriminatie-gerelateerde rechtszaken. Met betrekking tot integratie schrijft de regering dat er meer nadruk gelegd wordt op de eigen verantwoordelijkheid van migranten. Integratiecursussen moeten ze zelf betalen en indien mogelijk ook in het land van herkomst worden gevolgd. Migrantenvoorbereiding is hierdoor beter voorbereid, aldus de regering verwijzend naar een evaluatie van het beleid.

Bezwaar

Over discriminatie op de arbeidsmarkt - een voortdurende bron van zorgen binnen de Caribische gemeenschap in Nederland- wordt gemeld dat de verantwoordelijkheid grotendeels bij werkgevers en uitzendbureaus ligt. Maar dat het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wel met de verschillende betrokkenen heeft overlegd en de bereidheid om discriminatie tegen te gaan er ook is. Daarnaast worden ontwikkelingen op dit vlak nauwlettend in kaart gebracht.

Tot slot wordt in het rapport ook expliciet vermeld dat Nederland de meeste internationale verdragen tegen discriminatie heeft geratificeerd, met uitzondering van een verdrag voor buitenlandse werknemers en hun gezinnen. "Nederland heeft een bezwaar tegen dat deel van het verdrag dat voorzieningen in gelijke mate beschikbaar moeten zijn voor migranten die geen legale verblijfsstatus hebben en/of dus ook geen legaal werk hebben. Ze betalen geen belasting of bijdragen waarmee sociale voorzieningen worden betaald en zijn daar bovendien ook niet voor verzekerd", aldus de regering. Een te grote aanspraak op de sociale voorzieningen is één van de redenen voor de initiatiefwet voor vestigingseisen voor inwoners van Curaçao, Aruba en St. Maarten in Nederland.

Caribisch gebied

Het rapport over discriminatie binnen het Koninkrijk bevat ook uitgebreide informatie over de situatie in Curaçao, Aruba en St Maarten. Met betrekking tot Curaçao wordt onder meer de omstreden 80-20 regeling genoemd, die bedrijven verplicht om 80 procent van het personeelsbestand uit lokale werknemers te laten bestaan. In het rapport wordt een vergelijking getrokken met de terugkeerregeling voor Curaçaoënaars, Arubanen en Sint Maartenaren die in Nederland wonen. "Over beiden wordt de discussie gevoerd of er sprake is van discriminatie." Een definitief voorstel voor de 80-20 regeling is nog niet klaar. Verder wordt gemeld dat Curaçao geen specifieke anti-discriminatie wetgeving heeft, maar er wel de mogelijkheid is om rechtszaken aan te spannen of klachten in te dienen bij de Ombudsman. St Maarten en Aruba hebben wel anti-discriminatie wetgeving.

Amigoe 23-07-13: AVP sluit zich aan bij Rutte's standpunt

ORANJESTAD — Regeringspartij AVP sluit zich aan bij de 'boodschap' van premier Mark Rutte om binnen het Koninkrijk voorlopig niet meer de staatsinrichting ter discussie te stellen. Grootste oppositiepartij MEP ziet in Rutte's uitspraken 'indirect een stemadvies' tegen de huidige regering van Mike Eman (AVP)

De volgende uitspraken (uit de NRC) van de Nederlandse premier werden vooral door de Nederlandse media opgepikt: "Ze (politici van Nederlands-Caribische eilanden, red.) keken me verbaasd aan. Ik zei: als u eruit wil, en een meerderheid van uw bevolking steunt dat, dan is dat mogelijk. Dan belt u even en dan regelen we dat." En: "Ik heb binnenkamers gezegd: als we ooit nog praten over de staatsinrichting, dan alleen nog maar als jullie uit het Koninkrijk willen."

De Arubaanse politiek heeft inmiddels gereageerd. AVP-vice-fractieleider Juan David Yrausquin zei vanmorgen de uitspraken van Rutte vooral te zien als een boodschap aan zijn eigen partij VVD, in het bijzonder André Bosman die in de Tweede Kamer belast is met Koninkrijkszaken. Bosman diende begin juli samen met SP'er Ronald Raak een initiatiefnota in om het Koninkrijk om te vormen tot een gemenebest. Rutte reageerde daarop al tijdens zijn bezoek in Aruba (en herhaalde dat op de andere eilanden): "Dat is een zaak van de partij, daar geef ik geen commentaar op, ik ben van het kabinet. Er zullen altijd partijen en politici zijn die zeggen: je moet nadenken over een volgende fase. Maar voor het Nederlandse kabinet geldt dat wij nu eerst 10-10-10 goed willen laten landen, er een succes van willen maken en vooral nu de economische relaties wil versterken."

Parlementair overleg

Nieuw is die nota niet, zegt Yrausquin. Al twee jaar geleden kwamen de Nederlandse parlementariërs met het idee. Toen tijdens het interparlementair overleg in St. Maarten - tussen de parlementen van de vier landen in het Koninkrijk - gaf de meerderheid aan niet meer te willen discussiëren over staatkundige veranderingen, zegt Yrausquin. "We spraken af om verder te gaan op de basis die we hebben en aan de slag te gaan voor het welzijn van het volk." De boodschap van Rutte nu ziet hij dus als een positieve ontwikkeling. "Dat we de relaties behouden en stoppen om er elke keer een discussiepunt van te maken." Overigens geeft Yrausquin aan dat MEP indertijd in St. Maarten wel oren had naar het gemenebest-idee van Bosman en Raak.

MEP ziet in Rutte's uitspraak over de overheidsfinanciën en het 'telefoontje' vooral een bevestiging dat de AVP-regering er een potje van maakt. Volgens verkiezingskandidaat Marlon Werleman heeft de Nederlandse premier 'indirect' een stemadvies gegeven tegen de huidige Arubaanse regering. "Misschien is Nederland zich ervan bewust wat er staat te wachten als AVP opnieuw in de regering komt?" En dat kan volgens Werleman niet anders dan ingrijpen en Aruba onder financieel toezicht stellen net als Curaçao en St. Maarten. Volgens MEP-leider Evelyn Wever-Croes komt er in ieder geval een bezuinigingspakket aan als AVP de verkiezingen wint. Het is daarom ook, zegt ze, dat Rutte wel bezorgd is over Aruba's financiën, maar hoop heeft dat het snel goed komt. "Rutte heeft ons gezegd dat premier Eman hem heeft verzekerd met een pakket te komen, maar eerst een nieuw mandaat wil van het volk met de verkiezingen."

Amigoe 18-07-13: 'Rutte wees op risico's economische groei door leningen'

ORANJESTAD — "Minister-president Rutte heeft tijdens het gesprek in de Staten gewezen op de risico's van een expansief beleid met geleend geld. Tegelijk stelde hij vast dat de regering-Eman bezig is de begroting op orde te brengen." Dat is het enige commentaar van de Nederlandse premier op de uitlating van MEP dat Rutte de economische visie van AVP 'gevaarlijk' zou hebben genoemd.

Van de partij PDR beaamt leider Andin Bikker dat Rutte maandag in gesprek met de Arubaanse fractieleiders inderdaad flinke bezorgdheid heeft getoond over de financieel-economische situatie van Aruba en de AVP-koers. In tegenstelling tot andere Nederlandse bestuurders, zegt Bikker, zoals van de AVP-bevriende partij CDA die 'heel tolerant was voor Aruba en de verhalen van Eman', reageerde de Nederlandse premier 'heel sceptisch en gereserveerd op de mooie verhalen die Aruba afschildert'.

Groeien door te lenen

Bikker voelt zich in de reactie van Rutte eindelijk erkend voor de ontwikkeling waar zijn partij PDR al maanden voor waarschuwt. Namelijk dat de Arubaanse regering de economische groei financiert door steeds meer leningen aan te gaan. "Rutte signaleert dat ook en met cijfers. Hij gaf als voorbeeld dat hier op Aruba vorig jaar een derde deel van de economische groei door leningen is gefinancierd en dit jaar een kwart. In Nederland gaat het om een percentage van 7,9 procent." Bikker erkent wel dat Rutte ook positief is over de aanpak van de Arubaanse regering bijvoorbeeld van de noodlijdende pensioenfondsen. "Maar dat allemaal is niet voldoende, daar gaat het eigenlijk om en dat is ook wat de Centrale Bank van Aruba onlangs in cijfers aan het parlement toonde. Het bereiken van een begrotingsbalans in 2016 is niet realistisch, omdat de regering dus te weinig doet." De PDR-leider vindt dat Nederland als hoofd van de Koninkrijksregering bovendien de taak heeft om de Arubaanse financiële situatie te monitoren en verwijst wederom naar de waarborgfunctie in het Statuut. Want een regering in het Koninkrijk kan volgens hem niet geld blijven uitgeven waarvan de burger uiteindelijk de rekening van betaalt.

Tijd voor corrigeren

AVP-fractieleider Rene Herdé vond het overleg met Rutte een 'trieste bedoening' omdat de partijen die voortdurend roepen dat Nederland zich niet moet bemoeien met Aruba, in dit overleg daar juist op aanstuurden. Want wat is anders de reden om al die negatieve kritiek over Aruba bij de Nederlandse premier aan te kaarten?", stelt de fractieleider. "Een partij ging zelfs zo ver om te zeggen dat Nederland verantwoordelijk is voor de emancipatie van de Arubaanse bevolking." Herdé verdedigt de financieel-economische koers van AVP door te zeggen dat de partij bij aanvang van de regeerperiode niet anders kon. Het land was getroffen door drie crises; de wereldcrisis, de sluiting van de raffinaderij en de gevolgen van het wanbeleid van MEP waardoor het land was verpauperd. Dat AVP koos voor investeringen, heeft zeker gevolgen gehad voor de staatskas, erkent de fractieleider. "Maar wat dan? Had je dan moeten zeggen; haal de broekriem aan en zoek zelf een manier om van te leven? We hebben dat niet gedaan en de bevolking op de eerste plaats gezet. En pas als het daarmee weer goed gaat, en het gaat weer goed, dan zorgen we dat de overheidsfinanciën weer in balans komt." Of er te veel

schuld is gemaakt, daarover kan volgens Herdé gediscussieerd worden. “Maar om uit een crisis op te krabbelen, moet je investeren, ik zou niet weten hoe je het anders moet doen. Het is nu wel de tijd om te corrigeren. Eerder kon dat niet, want je kan nu eenmaal niet alles tegelijkertijd doen, geld kan je maar één keer uitgeven.”

Amigoe 15-07-13: Kennismaking premier Rutte sluit af met overeenkomst MKB

ORANJESTAD – De regering van Aruba en MKB-Nederland hebben vanochtend samen een Memorandum of Understanding (MOU) ondertekend. Beide partijen hebben met elkaar afgesproken dat de overheidsdienst Aruba Investment Agency (Arina) en MKB-Nederland het concept van het eiland als ‘gateway’ voor handel met Latijns-Amerika zullen neerzetten. Deze ondertekening betekende ook het slot van het kennismakingsbezoek van premier Mark Rutte (VVD) aan Aruba samen met een handelsdelegatie.

Bij het aantrekken van bedrijven valt de nadruk op bedrijven die zich richten op duurzaamheid, maar ook op de sectoren waar Nederland het sterkst in is, zo legde premier Mike Eman (AVP) vanochtend uit. Hij wees erop dat er in Latijns-Amerika een sterke vraag is naar expertise op gebied van duurzame energie, mijnbouw en landbouw. Bovendien zijn er tal van grote waterwerken, nieuwe havens en luchthavens die in verschillende Zuid-Amerikaanse landen aangelegd moeten worden. Het doel is om deze bedrijven zich hier te laten vestigen en Aruba als uitvalsbasis te gebruiken voor hun activiteiten in de regio. In de MOU staat ook dat er gekeken wordt naar het opzetten van een MKB-informatieloket op Aruba voor Nederlandse bedrijven die zich mogelijk willen vestigen in Zuid-Amerika. De voorzitter van MKB-Nederland, Hans Biesheuvel, zei gisteren al tegen *Amigoe* dat een kantoor nu nog te veel zou kosten voor de vereniging, maar dat er wel al een aparte entree komt bij de digitale servicedesk voor zakendoen op Aruba. Voor projecten zoals handelsconferenties zou er wel iemand van de vereniging tijdelijk kunnen komen om hierbij te helpen.

Premier Eman wijst erop dat de MOU een vervolg is op het samenwerkingsprotocol uit 2011 tussen Aruba en Nederland waarin is afgesproken dat beide landen actief zullen zoeken naar samenwerkingen waar beiden voordeel uit kunnen halen.

Randvoorwaarden

Tijdens de persconferentie vanochtend in het Bestuurskantoor gaf premier Rutte aan dat zijn insteek voor het Koninkrijk vooral op economisch gebied is. Om goed zaken te kunnen doen, is er wel een aantal randvoorwaarden nodig. “Goed onderwijs, goed bestuur, bestrijding van corruptie en gezonde overheidsfinanciën.” Tijdens de politieke gesprekken lette hij dan ook specifiek op die aspecten. In het overleg met de ministerraad vanochtend kwamen deze, maar ook andere onderwerpen langs, zoals justitie en volksgezondheid.

Premier Rutte bevestigt dat de Rijksministerraad bij het goedkeuren van de recente leningsaanvraag van Aruba zorgen heeft geuit over de oplopende schuldenpositie van Aruba. Het goedkeuren van die lening zelf was overigens niet meer dan een formaliteit, aangezien er niet wordt geleend op de rente die Nederland op de wereldmarkt geniet, maar op de marktrente.

Om aan het doel van een overheidstekort van 0,3 procent in 2016 te komen, moet Aruba volgens Rutte ‘ingewikkelde maatregelen’ nemen. “Dat betekent dat je voor de inkomstenkant moet zorgen, de derde economische pijler (hub) opzetten, het toerisme moet versterken en kijken wat je verder kunt doen met olieraffinage. Maar ook moeilijke maatregelen op gebied van de uitgaven en ik merk dat het kabinet van Mike Eman daar ook toe bereid is.” Maar hij erkent wel dat het nog allemaal moet worden waargemaakt. “Ik geef geen adviezen hoe Aruba zijn financiën op orde moet stellen. Ik stel vast dat het noodzakelijk is, ik merk bij Eman ook

de ambitie om dat te doen, maar ik vind het wat ver gaan om advies te gaan geven hoe hij dat moet doen. Dat kan hij beter zelf bepalen.”

Amigoe 15-07-13: Bij MKB-Nederland heeft Aruba wél stap voor

Aruba is niet de enige in het Koninkrijk die een zakelijk knooppunt wil en kan zijn. Qua ondernemingsklimaat en zaken als kennis van de cultuur en taal in de regio is Curaçao een geducht concurrent, zeker nu ook het buureiland zich steeds meer gaat presenteren als zakelijke hub. Dat blijkt ook uit gesprekken met de bedrijven die met Rutte vandaag doorreizen naar Curaçao. IHC Merwede bijvoorbeeld, een multinational met 3000 werknemers verspreid over meerdere continenten, kwam eigenlijk niet voor zaken op Aruba, maar lijkt juist iets in het verschiet te hebben op Curaçao.

Het thema van deze rondreis over de eilanden, zoals voorzitter Biesheuvel van MKB-Nederland zegt, is ‘samen geld verdienen’. Maar wat als dit samen optrekken in het Koninkrijk niet de geambieerde toegevoegde waarde oplevert en landen elkaar in de wielen gaan rijden? “Ik ben geen consultant, daar moeten de eilanden zelf zien uit te komen”, zegt premier Rutte gisteren desgevraagd of Nederland hier iets tegen kan doen. “Je hebt het zelf in de hand. Hier op de eilanden zijn er allemaal verstandige mensen, die hebben allemaal ambities en die moeten op een gegeven moment ook samen zitten. En dat gebeurt ook, want bij EMA (Europe Meets the Americas, red) waren ook Curaçao en Bonaire aanwezig. Dus die contacten tussen de eilanden zijn er, de gouverneurs werken nauw samen, de minister-presidenten werken goed samen. Dus ik heb geen enkele aanleiding dat het niet gebeurt, maar je kan dit ook nooit vanuit Den Haag gaan sturen. Dat wil je ook helemaal niet, dat moeten jullie zelf doen”, aldus de Nederlandse premier.

Gezonde concurrentie

Simon Smits, directeur-generaal van Buitenlandse Economische Betrekkingen en nu ook de delegatieleider, zegt dat zowel Aruba als Curaçao sterke punten hebben. “En dat bedoel ik oprecht, dus niet alleen om een politiek correct of diplomatiek antwoord te geven.” Volgens Smits hangt het een beetje van de sector af welke bedrijven voor welk eiland kiest. “Maar vanuit mijn positie heb ik nog altijd liever dat een bedrijf zich vestigt of op Aruba of op Curaçao, dan dat ze uitwijken naar Panama. We zijn er voor de landen in het Koninkrijk, maar bedrijven maken zelf de keuze, we schrijven dat niet voor. Het is ook aan de regeringen om zich dusdanig te presenteren dat ze denken: nou liever hier of liever daar. En van gezonde concurrentie wordt niemand slechter.”

Premier Mike Eman, vindt Smits, is een ‘hele goede *salesman*’ voor Aruba. “Als je ziet wat hij heeft weten te mobiliseren, de hechte band met Nederland, makkelijk benaderbaar en regelmatig in zakelijk kringen verkeert, dan denk ik dat hij ontzettend goed aan de weg timmert.” Of het van invloed is dat het op Curaçao en ook andere eilanden als St. Maarten meer politiek rommelt, zegt de directeur-generaal: “U zult mij niet horen zeggen waar en op welke manier het rommelt. Het belangrijkste is dat Curaçao, het bedrijfsleven daar en ook de politiek nu de komende dagen de kans krijgen om zich uitgebreid te presenteren.” Want zowel voor Aruba als het buureiland geldt bij veel Nederlandse bedrijven nog steeds ‘onbekend maakt onbemind’. “Aruba staat bij de meeste Nederlanders bekend als vakantieland, maar niet als een eiland dat heel hard aan de weg timmert op het gebied van energie en duurzaamheid.” De reis is een eerste kennismaking, benadrukt hij, gevraagd naar wanneer dit concept van Aruba vruchten gaat opleveren. “En je kan niet verwachten dat je na een eerste kennismaking meteen verkering krijgt. Hoewel, het kan soms ineens ook een - wat de Fransen noemen - *coupe de foudre*- zijn, een verliefdheid waardoor bedrijven zeggen: ja, maar hier wil ik echt mee verder. Daar zijn ook gevallen van bekend, dus *who knows*.”

Promotie Aruba bij MKB

Bij MKB-Nederland heeft Aruba al wel een stap voor. Op de digitale servicedesk, bedoeld om jaarlijks 2 miljoen

ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf te informeren en helpen, komt prominent een entree voor zakendoen op Aruba. Biesheuvel legt uit dat het ook ingezet wordt om bedrijven te matchen. “Dus als je een bedrijf in de metaal zoekt, kan dat verzoek daarop gezet worden.”

Nee, er komt geen aparte entree voor zakendoen op Curaçao, zegt de voorzitter. “Aruba heeft nu eenmaal veel sneller de stap naar Nederland gezet om van de kracht in het Koninkrijk gebruik te maken en er meer mee te doen. En ze heeft de ambitie naar ons uitgesproken om samen te werken om die *gateway*-functie in de toekomst te bereiken.” Maar hij sluit niets uit voor het buureiland van Aruba. “We zullen daar ook een overeenkomst tekenen met Adcek (Curaçaose MKB-vereniging) om als werkgevers sterker te gaan optrekken.”

Amigoe 05-07-13: Weer stapje dichterbij pre-clearance Europa

ORANJESTAD — Premier Mike Eman (AVP) heeft begin deze week het eindrapport ‘Roadmap to pre-clearance’ overhandigd aan de Nederlandse staatssecretaris Fred Teeven (VVD) van Veiligheid en Justitie. In dit rapport worden de stappen beschreven om voorcontroles in te voeren op luchthaven Reina Beatrix.

Wanneer Aruba een pre-clearance regeling kan treffen met Nederland, kunnen passagiers richting Nederland en Europa al op Aruba door de douane en immigratie van het Schengengebied. Bij aankomst in Europa kan de reiziger dan direct door naar de bestemming. Het is vergelijkbaar met de regeling die Aruba al jaren heeft met de Verenigde Staten. Wanneer reizigers hier door de Amerikaanse douane gaan, wordt de vlucht bij aankomst in de VS als lokaal beschouwd en hoeven passagiers niet nogmaals door douane en immigratie gecontroleerd te worden. Volgens de premier is pre-clearance een belangrijke stap voor Aruba als hub tussen Europa en Noord-, Midden- en Zuid-Amerika.

Voor de invoering van pre-clearance voor Europa moeten echter nog aanpassingen gedaan worden qua logistiek en wetgeving. Zo moet Brussel akkoord geven en moeten nieuwe immigratie- en douanediensten op de luchthaven worden ingevoerd. In de aanloop hiertoe gaat een pilotproject met automatische paspoortpoortjes binnenkort al van start. In navolging van Schiphol wil luchthaven Reina Beatrix het zogeheten Happy Flow-concept invoeren. Houders van een Europees paspoort kunnen in dit concept hun reisdocument op de luchthaven laten inscannen waarna het toegangspoortje een gezichtsvergelijking uitvoert. Als alles in orde is, dan krijgt de reiziger automatisch vrije doorgang. Naast gemak voor de reiziger is het ook voordelig voor de immigratiedienst, de luchthaven en vliegmaatschappijen. De controle voldoet volledig aan de veiligheidseisen.

Financiën en economie

Amigoe 25-07-13: ‘Snel duidelijkheid over raffinaderij en overname’

SAN NICOLAS — Energie-minister Mike de Meza (AVP) zegt over een maand uitsluitel te krijgen van Petrotrin of zij geïnteresseerd zijn in een overname van de raffinaderij van Valero. De Meza zegt er echter wel een hard hoofd in te hebben dat het staatsoliebedrijf van Trinidad & Tobago daadwerkelijk in de raffinaderij stapt.

Terwijl al een groeiende beweging is op het eiland - gestimuleerd vooral door de Kamer van Koophandel - om op de plek van de raffinaderij andere industrie te zetten, houdt de regering nog steeds vast aan het plan voor een overname.

Gisteravond, tijdens een bijeenkomst over de speciale belastingzone van San Nicolas in YMCA, kondigde de Energie-minister aan dat over een maand duidelijk wordt of Petrotrin de raffinaderij overneemt. Hij vertelt *Amigoe* dat de oliemaatschappij bezig is met een uitgebreide studie naar mogelijke synergie met een raffinaderij in Trinidad en of dit ook economisch haalbaar is. De Meza houdt het in het midden of Petrotrin nou wel of niet de volledige capaciteit van de raffinaderij – 225.000 vaten per dag – wil gebruiken. Minder dan 100.000 wordt het in ieder geval niet want dat zou niet rendabel zijn. De Meza wijst er op dat de raffinaderij minder produceerde, van 450.000 vaten naar 150.000, toen Coastal het overnam, om deze daarna weer op te schroeven naar 225.000 vaten (en daarna ook weer te verlagen).

Zware aardolie

Petrotrin richt zich de laatste jaren met name op lichtere olieproducten. In de afgelopen zes jaar heeft Petrotrin daar tussen de vier en vijf miljard dollar in geïnvesteerd. De verwerking van zware aardolie – iets waar de raffinaderij in San Nicolas specifiek voor was gebouwd – zou wat op de achtergrond zijn geraakt. Daar wil Petrotrin een inhaalslag op maken, aldus De Meza, vandaar ook de interesse. De reden waarom Valero in eerste instantie de productie verlaagde, om de raffinaderij te sluiten en over te gaan tot olie-overslag, was omdat de winstmarges op het verwerken van zware aardolie (die ze tegen alsmaar stijgende prijzen inkocht) te laag waren. De Meza wijst erop dat dit bij Petrotrin anders ligt omdat zij in tegenstelling tot Valero wel over eigen oliereserves beschikt. Het bedrijf kan dus aan goedkopere grondstof komen.

Aardgas

Volgens De Meza zou Petrotrin geen moeite hebben met het overschakelen van de raffinaderij naar aardgas als brandstof, aangezien haar faciliteiten in Trinidad & Tobago al op aardgas draaien en dat land zelf ook over eigen gasreserves beschikt. Bovendien valt de investering mee en zou deze al na een jaar zijn terugverdiend, meent de minister. Dat er mogelijk gas uit Trinidad & Tobago naar Aruba komt, loopt de huidige afspraken met de Nederlandse Gasunie, transportbedrijf Anthony Veder en energiegigant Shell niet in de weg, zegt De Meza. De beschikbaarheid van gas in de regio maakt het juist alleen maar gemakkelijker en Petrotrin zou dan niet meer hoeven te investeren in het transport van aardgas naar de raffinaderij op Aruba en het omzetten van dit gas van vloeibare vorm naar gasvorm. Overigens is de studie van de drie bedrijven naar de mogelijke aanleg van een terminal voor vloeibaar aardgas bijna afgerond, aldus De Meza.

Huiverig

Toch zegt de minister ‘huiverig’ te zijn over of de raffinaderij ook daadwerkelijk in handen komt van Petrotrin. “Omdat ik in de laatste vier jaar met verschillende grote bedrijven heb gesproken, van Petrochina, Petrobras, Ecopetrol, Pemex en ook Arabische bedrijven. Kijk, de configuratie van de raffinaderij op Aruba is niet de beste en er moeten grote investeringen gedaan worden om het weer concurrerend te maken. Het draait bovendien nog op zware olie en dat is heel duur. Tien tot twaalf jaar geleden nog kostte een vat elf dollar. Nu is dat boven de 100. Je moet overstappen naar aardgas. Gebeurt dat niet, dan wordt het heel moeilijk om een economisch haalbare operatie te hebben.”

Amigoe 18-07-13: Repsol analyseert eerste fase olie- en gasexploratie Aruba

ORANJESTAD — De Spaanse olie- en gasmaatschappij Repsol is momenteel bezig met data-analyse van seismologisch onderzoek van de Arubaanse zeebodem. Volgens Compania Arubano di Petroleo (CAP) worden de eerste resultaten hiervan in september dit jaar verwacht. Afhankelijk van het resultaat wordt besloten of verder onderzoek noodzakelijk is.

CAP doet supervisie op en werkt samen met Repsol aan de exploratie en eventuele ontginning en productie van olie- dan wel gasreserves in de Arubaanse zeebodem. De eerste fase van exploratie, tweedimensionaal

seismologisch onderzoek, is van half februari tot begin april van dit jaar met speciale schepen uitgevoerd voor de kust van Aruba. Nu worden de resultaten van dit onderzoek geanalyseerd door Repsol.

Hoge datakwaliteit

Volgens CAP-directeur Armando Curet zijn de metingen verricht over een lijn van ruim 3500 kilometer. Hij vertelt verder dat de informatie, opgedaan tijdens het tweedimensionaal seismologisch onderzoek, van hoge kwaliteit is. "Veel beter dan de informatie die we van vorige metingen hadden." Dit zegt overigens niets over de kans van een olie- of gasvondst. Curet legt uit dat het veel tijd kost om alle informatie te verwerken. En daarna moet deze data ook nog geïnterpreteerd worden. Volgens Curet is in september naar verwachting de eerste data verwerkt en wordt begonnen aan de interpretatie van de gegevens.

Bij positief resultaat zal Repsol waarschijnlijk besluiten tot verder gedetailleerd (3D) seismologisch onderzoek binnen bepaalde gebieden. CAP is voorzichtig optimistisch over de kansen op verder onderzoek maar kan nu nog niets zeggen over waar dat zal gebeuren en hoeveel werk daar nog voor nodig is. Ten slotte laat de CAP-directeur weten dat Repsol voorligt op het tijdschema dat contractueel is afgesproken.

Exclusief contract

CAP, Repsol en de regering sloten in december vorig jaar een contract voor de exploratie van de Arubaanse zeebodem op zoek naar aardolie en -gas. Repsol heeft in het contract bij vondsten ook de exclusieve rechten om deze te ontginnen. Totale kosten voor de exploratie worden geschat op 150 miljoen dollar (bijna 270 miljoen florin). Dit wordt geheel betaald door Repsol. De investering gebeurt in fasen waarbij elke voorgaande fase een positief resultaat moet hebben, voordat geïnvesteerd wordt in de volgende fase. De eerste fase werd begroot op 10 miljoen dollar. Aanvullend onderzoek zou ongeveer 30 miljoen dollar kosten en daarna zouden proefboringen (op z'n vroegst in 2016/2017) de rest van de investering vergen. Bij voldoende indicatie van olie- en of gasreserves wordt winning op z'n vroegst pas in 2020 verwacht.

Amigoe 09-07-13: Van extra zonnepark tot biogas van nieuwe afvalenergiebedrijf

ORANJESTAD — Met name het bioscooppubliek kan al enige weken in een reclamefilmje de toekomstplannen vernemen van Water- en Energiebedrijf Aruba (WEB) over de transitie naar duurzame energie. Die houden onder meer in: een nieuw zonnepark, opslag van duurzame energie in een onderzee-installatie en het gebruik van biogas als nieuwe energiebron, geleverd door een nog te bouwen *waste-to-energy*-fabriek.

Over dit nieuwe afvalenergiebedrijf wordt al langer in de wandelgangen gesproken. Directeur Freddy Kelkboom van Ecotech en Ecological Trading & Freezone Aruba (ET&TFZ) - beide bedrijven vallen onder moederconcern Metacorp - wil vooralsnog niet in details treden over deze installatie die biogas opwekt. Van WEB krijgt *Amigoe* vanmorgen de bevestiging dat deze week dan wel volgende week de overeenkomst wordt getekend voor de levering van biogas aan WEB. Die levering omvat ongeveer 2 procent van het energieverbruik (komt neer op ongeveer 2 megawatt) per jaar. Woordvoerder Asja Dongen legt uit dat de overeenkomst voor 'langer is dan tien jaar'. Zodra het contract is getekend, start volgens haar de bouw van het nieuwe afvalenergiebedrijf.

In het filmje, dat eind vorige maand is gelanceerd tijdens Green's 'Cool, meldt WEB ook dat ze 3 procent van het energieverbruik wil opwekken via een zonnepark. Dongen legt uit dat dit niet van het zonnepark komt dat nu op de luchthaven wordt gebouwd, want dat is van Elmar. Het gaat om een nieuw zonnepark en dit najaar zal concreet worden waar, hoe en wanneer het park er komt. "We richten ons op 2014 voor de aanleg." Verder gaat WEB er nog steeds vanuit dat het windpark bij Urirama doorgaat en dat zal 16 procent van het energieverbruik moeten leveren. Het bestaande windmolenpark bij Vader Piet levert 14 procent op.

Opslag onder zee

Daarnaast zit WEB in de voorbereidende fase voor een ander project: opslaan van te veel geproduceerde, duurzame energie in zee. De onderhandelingen met een Canadees bedrijf dat deze installatie aanlegt, zijn 'ver gevorderd', krijgt Amigoe te horen. Het probleem met energie uit duurzame bronnen zoals wind en zon, is dat als er te veel is opgewekt, dat die energie nu verloren gaat, legt Dongen uit. Door die op te slaan, kan WEB er efficiënter mee omgaan. De overcapaciteit wordt dan gebruikt als er meer energie nodig is. Het systeem dat WEB wil aanschaffen, verandert de elektrische energie in perslucht. Die wordt opgeslagen onder water. Als de energiebehoefte weer stijgt, dan duwt het water de lucht weer naar de oppervlakte, naar een generator en de stroom vervolgens terug op het net. Voor dit proces hoeft WEB geen fossiele brandstof (olie, diesel) te gebruiken. De (overtollige) energie is afkomstig van het windpark Vader Piet.

Balans

De huidige regering maakte vorig jaar op de klimaatconferentie Rio+20 een ambitieus doel bekend: in 2020 moet Aruba een duurzame samenleving zijn die 100 procent draait op duurzame energie. Of dat haalbaar is voor WEB, daarover laat woordvoerder Dongen zich voorzichtig uit: "Laten we kijken of we dat gaan halen. We streven er wel naar. Maar zoals in de film heel duidelijk wordt uitgelegd, moeten we een balans houden tussen *reliable* (betrouwbaar), *stable* (stabiel) en *sustainable* (duurzaam). Het laat zien waarom we niet geheel onafhankelijk kunnen zijn van fossiele brandstoffen en dat er een transitie moet plaatsvinden."

Het WEB-filmpje 'Rumbo pa 2020' (ook in het Engels: 'Our road to 2020') is vooral gericht op de jeugd en in het nieuwe schooljaar wil WEB dit ook op de scholen gaan draaien, vertelt Dongen. Bovendien wordt het getoond aan bedrijven die interesse hebben in een samenwerking met WEB en zelfs aan Carbon War Room die Aruba helpt met haar duurzaamheidsdoelstelling. Dongen: "Die waren ook heel enthousiast. Het legt namelijk heel simpel uit welke uitdagingen WEB heeft, welke richting we opgaan en waarom het dus een transitieproces is."

Amigoe 03-07-13: Begroting Aruba nog niet positief beoordeeld

DEN HAAG/ORANJESTAD — Minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (PVDA) benadrukte vandaag dat de Rijksministerraad zich nog helemaal niet heeft uitgesproken over de stabiliteit van de Arubaanse overheidsfinanciën.

De toestemming van de Rijksministerraad om geld in het buitenland te lenen, heeft niets te maken met de financiële situatie in het land, zei hij vanmiddag in de Tweede Kamer. "De lening in het buitenland wordt zelfstandig door Aruba aangegaan en die wordt alleen door de Rijksministerraad getoetst op de vraag of deze het Koninkrijk in verlegenheid kan brengen omdat de lening bijvoorbeeld bij een dubieus regime wordt afgesloten of het buitenlands beleid van het Koninkrijk raakt", zegt Plasterk. "Ik heb wel in de Antilliaanse pers gelezen dat wij door akkoord te gaan met deze lening een uitspraak zouden hebben gedaan over de overheidsfinanciën van Aruba, maar dat is niet het geval."

Het persbericht dat de Arubaanse regering na het besluit van de Rijksministerraad uitbracht, wekte een andere indruk. "Het is goed om te zien dat men in Nederland vertrouwen heeft in de economische, sociale en vooral financiële stabiliteit van Aruba", zei minister van Financiën, Mike de Meza (AVP) daarin. Maar Plasterk benadrukte vandaag dat de financiële stabiliteit van de Arubaanse overheidsfinanciën pas getoetst zal worden op het moment dat Aruba een obligatielening uitschrijft en Nederland zich daar op inschrijft. Op dat moment gelden er strenge criteria, aldus de Nederlandse minister.

VVD-Tweede Kamerlid André Bosman plaatste vraagtekens bij de gang van zaken. "Dus Aruba heeft de kans om tegen een hele lage rente via Nederland geld te lenen, maar doet dat niet. Heeft Aruba dan het idee gehad dat ze

niet aan de criteria zouden voldoen en daarom besloten om ergens anders geld te lenen?”, aldus Bosman. Hierop antwoordde Plasterk dat de Arubaanse overheid alleen van de afspraken met Nederland gebruik kan maken als het gaat om de herfinanciering van de staatsschuld, maar niet bij andere leningen.

Diversen

Amigoe 27-07-13: Laatste stap naar elektrische bussen

ORANJESTAD — Of er nog dit jaar vier elektrische bussen op het eiland rondrijden is afhankelijk van de voortgang van de onderhandelingen waar Arubus-directeur Teo Croes momenteel middenin zit. “We zijn nu in onderhandeling met drie busbedrijven, maar allemaal moeten zij met hun prijs omlaag”, laat hij *Amigoe* weten.

De drie partijen waarmee wordt onderhandeld zijn de Nederlandse maatschappijen E-Traction en E-Bosco en de Chinese partij BYD. Die laatste is volgens Croes vooral interessant omdat zij betaling volgens een lease-constructie aanbieden. “Alles draait momenteel om de prijs. Het ministerie is voor rijden op elektriciteit op één voorwaarde: het moet rendabel zijn.”

Milieubewust

Volgens Croes levert het rijden op elektriciteit op termijn winst op. “Naast de grote opbrengst die elektrisch rijden heeft voor het milieu, bespaart het ons ook geld. Elektriciteit is goedkoper dan diesel. Daarnaast bestaat de nieuwe bus uit minder onderdelen dus hebben de bussen minder servicebeurten nodig. Je hoeft minder te remmen dus minder slijtage en een elektrische bus behoeft geen olie. Het enige nadeel is de aanschafprijs. Die ligt hoog.” Toch denkt Croes dat de besparing op termijn de hoge aanschafkosten compenseert.

Geruisloos

Croes zelf heeft inmiddels door testritten ervaring opgedaan in het rijden op elektriciteit. Hij is zeer te spreken over de bussen die rijden op stroom in plaats van op diesel of benzine. “Het rijdt heerlijk. Je hoort niets, het is geruisloos en je staat heel stabiel op de weg.”

Eerder verzekerde het ministerie van Toerisme, Arbeid en Transport dat de bussen voor eind december 2013 rijden. “De financiering bij AIB (Arubaanse Investeringsbank-red.) is al rond, net zoals de contracten met WEB voor de oplaadpunten. De enige vraag is waar Aruba de bussen vandaan gaat halen. Het kan Nederland worden of Amerika”, aldus Carolina Rojas-Lacle destijds in *Amigoe*. Volgens Croes zijn de oplaadpunten tot op heden nog niet geïnstalleerd.